

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet: **MEDNARODNO JAVNO PRAVO**
 Course title:

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester

Vrsta predmeta / Course type: **Diferencialni**

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
						6

Nosilec predmeta / Lecturer: **prof. dr. Mirjam Škrk, doc. dr. Vasilka Sancin**

Jeziki / Predavanja / Lectures:
 Languages: Vaje / Tutorial:

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Prerequisites:

Vsebina:

Content (Syllabus outline):

1. Uvod
 1.1. Pojem mednarodnega prava
 1.2. Mednarodno pravo v zgodovinski perspektivi
 1.3. Formalni viri mednarodnega prava
 1.4. Kodifikacija in progresivni razvoj mednarodnega prava
 1.5. Mednarodno pravo in notranje pravo države
 1.6. Mednarodno pravo in evropsko pravo

2. Subjekti mednarodnega prava
 2.1. Pojem in kategorije

2.2. Države

2.2.1. Nastanek držav

2.2.2. Priznanje države, priznanje vlade ter priznanje vstajnikov in osvobodilnih gibanj

2.2.3. Temeljne pravice držav

2.2.4. Suverenost in sodna imuniteta držav

2.2.5. Sestavljene države

2.2.6. Sukcesija držav

2.2.7. Trajna nevtralnost

2.4. Razmerja odvisnosti

2.5. Območja pod upravo mednarodnih organizacij

2.5.1. Zgodovinski primeri

2.5.2. Začasne uprave pod avtoriteto Varnostnega sveta OZN

2.6. Položaj Svetega sedeža, Vatikanskega mesta in papeža

2.7. Mednarodne organizacije kot subjekti mednarodnega prava

2.8. Posameznik-subjekt mednarodnega prava?

3. Položaj človeka kot posameznika v mednarodnem pravu

3.1. Temeljni pojmi

3.2. Osebe pod jurisdikcijo suverene države

3.2.1. Državljeni in tujci

3.2.2. Begunci (in apatridi)

3.3. Mednarodnopravno varstvo človekovih pravic

3.3.1. Materialnopravna vsebina

3.3.2. Mehanizmi implementacije

3.3.2.1. Mehanizmi vzpostavljeni v okviru OZN

3.3.2.2. Regionalni sistemi

3.4. Varstvo manjšin in avtohtonih ljudstev

3.5. Pravica narodov do samoodločbe

3.6. Mednarodna kazenska odgovornost posameznika

3.6.1. Pojem

3.6.2. Razvoj mednarodnega kazenskega pravosodja

4. Organi za vzdrževanje mednarodnih odnosov

4.1. Državni poglavar, predsednik vlade in zunanji minister

4.2. Diplomatski predstavniki

- 4.2.1 Funkcije diplomatske misije in imenovanje šefa misije
- 4.2.2. Osebe diplomatske misije ter imunitete in privilegiji
- 4.3. Konzuli
- 4.3.1. Funkcije konzularnih predstavnikov in imenovanje šefa konzulata
- 4.3.2. Imunitete in privilegiji konzulov
- 4.3.2.1. Častni konzuli
- 4.4. Mednarodni uslužbenci

5. Mednarodnopravni posli

- 5.1. Pojem
- 5.2. Enostranski pravni posli v mednarodnem pravu
- 5.3. Mednarodne pogodbe
- 5.3.1. Pojem in vrste
- 5.3.2. Sklepanje mednarodnih pogodb
- 5.3.3. Pridržki
- 5.3.4. Spoštovanje, razlaga in uporaba mednarodnih pogodb
- 5.3.5. Mednarodne pogodbe in tretje države
- 5.3.6. Spremembe in dopolnitve mednarodnih pogodb
- 5.3.7. Ničnost, prenehanje in suspenzija mednarodnih pogodb

6. Mednarodna odgovornost držav

- 6.1. Pojem
- 6.2. Splošna načela o mednarodni odgovornosti
- 6.3. Elementi mednarodne odgovornosti
- 6.3.1. Pripisljivost mednarodne odgovornosti
- 6.3.2. Kršitev mednarodne obveznosti
- 6.4. Okoliščine, ki izključujejo protipravnost
- 6.5. Vsebina mednarodne odgovornosti in pravne posledice
- 6.6. Protiukrepi
- 6.7. Diplomatska zaščita
- 6. 8. Posebne značilnosti mednarodne odgovornosti držav na področju varstva naravnega okolja

7. Mednarodne organizacije

- 7.1. Pojem in zgodovinsko poreklo
- 7.2. Vrste mednarodnih organizacij
- 7.3. Združeni narodi

- 7.3.1. Nastanek, cilji in načela
- 7.3.2. Položaj Ustanovne listine OZN v sistemu sodobnega mednarodnega prava
- 7.3.3. Držav članice OZN in posebni položaj stalnih članov Varnostnega sveta
- 7.3.4. Poglavitni Organi Združenih narodov: Varnostni svet, Generalna skupščina, Ekonomski in socialni svet, Meddržavno sodišče in Sekretariat
- 7.3.5. Združeni narodi kot sistem
- 7.3.5.1. Specializirane agencije OZN
- 7.3.6. Mednarodne organizacije na globalni ravni, ki niso v sistemu OZN
- 7.3.6.1 Svetovna trgovinska organizacija
- 7.3.6.2 Organizacija za prepoved kemičnega orožja in Organizacija za prepoved jedrskih poskusov
- 7.3.7. Regionalne organizacije
- 7.3.7.1. Svet Evrope
- 7.3.7.2. Evropske skupnosti in Evropska unija
- 7.3.7.3. Severnoatlantska zveza (NATO)
- 7.3.7.4. Organizacija za varnost in sodelovanje v Evropi (OVSE)
- 7.3.7.5. Organizacija ameriških držav
- 7.3.7.6. Afriška unija
- 7.3.7.7. Arabska liga

8. Objekti mednarodnega prava

- 8.1. Pojem in kategorije
- 8.2. Državno ozemlje in državne meje
- 8.3. Varstvo okolja
- 8.4. Mednarodne reke in uporaba vodnih tokov za neplovne namene
- 8.5. Zračni prostor
- 8.5.1. Zračna plovba
- 8.5.2. Kazniva dejanja na letalih in ogrožanje varnosti civilnega letalstva
- 8.6. Morje
- 8.6.1. Razvoj prava morja
- 8.6.2. Notranje morske vode, teritorialno morje, zunanji morski pas in arhipelaške vode
- 8.6.3. Izključna ekonomska cona in epikontinentalni pas
- 8.6.4. Odprto morje
- 8.6.5. Mednarodna cona (morsko in oceansko dno zunaj jurisdikcije držav)
- 8.6.6. Morske ožine in prekopi

8.7. Pravni položaj Antarktike in Arktike

8.8. Vesolje

9. Mirno reševanje sporov

9.1. Pojem

9.2. Diplomatska sredstva za mirno reševanje mednarodnih sporov: pogajanja, dobre usluge, posredovanje, anketa in sprava (konciliacija)

9.3. Arbitraža

9.4. Meddržavno sodišče

9.4.1. Narava in sestav Meddržavnega sodišča

9.4.2. Pristojnost sodišča v odločanju o sporih med državami in potek pravnega postopka

9.4.3. Svetovalna mnenja

9.5. Mednarodno sodišče za pravo morja

9.6. Mirno reševanje trgovinskih sporov v okviru Svetovne trgovinske organizacije

9.7. Mirno reševanje investicijskih sporov

9.8. Regionalni mehanizmi za mirno reševanje sporov

10. Kolektivna varnost: prepoved uporabe sile in ukrepi za ohranitev mednarodnega miru in varnosti

10.1. Pojem in razvoj kolektivne varnosti

10.2. Prepoved uporabe sile in pravno dopustne oblike uporabe sile

10.2.1. Pravica do samoobrambe

10.2.2. Oboroženi ukrepi Varnostnega sveta OZN

10.3. Prisilni ukrepi Varnostnega sveta OZN, ki ne vsebujejo uporabe oborožene sile

10.4. Mirovne operacije

10.5. Ukrepi na področju nadzora oboroževanja in vprašanje razorožitve

10.6. Ukrepi proti terorizmu in proti širjenju orožij za množično uničevanje

11. Mednarodno pravo oboroženih spopadov

11.1. Pojem in zgodovinski razvoj: vojno pravo, humanitarno pravo in pravo oboroženih spopadov

11.2. Formalni viri mednarodnega prava oboroženih spopadov

11.3. Položaj in zaščita oseb v mednarodnih oboroženih spopadih

11.3.1. Borci

11.3.2. Položaj ranjencev, bolnikov in brodolomcev
11.3.3. Vojni ujetniki
11.3.4. Položaj civilnega prebivalstva
11.3.5. Vojaška okupacija
11.3.6. Posebnosti položaja in zaščite oseb v ne-mednarodnih oboroženih spopadih
11.4. Sredstva za uveljavljanje mednarodnega humanitarnega prava
11.5. Pravila vojskovanja in omejitve glede metod in načinov vojskovanja, glede vojaških ciljev in glede sredstev
11.6. Posebnosti vojskovanja na morju
11.7. Vojno stanje kot pravni pojem
11.7.1. Začetek vojnega stanja in pravne posledice; pojem sovražnosti
11.7.2. Bojišče
11.7.3. Represalije v vojni
11.7.4. Sporazumi med vojskujočimi se strankami
11.7.5. Konec vojnega stanja
11.8. Nevtralnost v vojni

Temeljni literatura in viri / Readings:

TÜRK, D.: Temelji mednarodnega prava, Gospodarski vestnik, Ljubljana, 2007.
SANCIN, V., KOVIČ DINE, M.: Praktikum za mednarodno pravo, Ljubljana: Litteralis, 2014. Ustanovna listina Združenih narodov in Statut Meddržavnega sodišča, Društvo za Združene narode za R. Slovenijo, Ljubljana, 1992.
Ustava Republike Slovenije, Uradni list R. Slovenije, št. 4/93.
Temeljna ustavna listina o samostojnosti in neodvisnosti Republike Slovenije, Uradni list R. Slovenije, št. 1/91, 25. 6. 1991.
Zakon o zunanjih zadevah Republike Slovenije, Uradno prečiščeno besedilo (ZZZ-1-UPB1), Ur. l. RS, št. 113/2003; 20/06-ZNOMCMO in 76/08.

Cilji in kompetence:

Študent osvoji znanja s temeljnega pravnega področja, ki omogočajo vključitev v program druge bolonjske stopnje.

Objectives and competences:

Predvideni študijski rezultati:

Intended learning outcomes:

--

--

Metode poučevanja in učenja:

Learning and teaching methods:

--

--

Delež (v %) /

Načini ocenjevanja:

Weight (in %)

Assessment:

--

--

Type (examination, oral, coursework, project):
--

Reference nosilca / Lecturer's references:

Prof. dr. Mirjam Škrk: Škrk, M.: Pojem virov v mednarodnem pravu, ZZR Pravne fakultete v Ljubljani, XLV. letnik, str. 147 - 161; Škrk, M.: Odnos med mednarodnim pravom in notranjim pravom v praksi Ustavnega sodišča, Pravniki, Ljubljana, Letnik 62, št. 6 - 8/2007, str. 275 - 311; Škrk, M.: Ustavnosodna presoja mednarodnih pogodb, REVUS, revija za evropsko ustavnost, št. 6, 2006, str. 73 - 96; Škrk, M.: Establishment of the International Criminal Court and Its Prospects for the Future, Law in Transition/Transition in Law, Andrej Novak memorial Colloquies, Ljubljana 1998 and 1999, Pravna fakulteta, Ljubljana 2003, str. 125 - 159; Škrk, M.: Mednarodnopravna zaščita otrok v oboroženih spopadih in v izjemnih razmerah, v monografiji skupina avtorjev Pravni vidiki otrokovih pravic, uredila Alenka Šelih, ČZ Uradni list Republike Slovenije, Ljubljana, 1992, str. 53 - 67.

Doc. dr. Vasilka Sancin: Sancin, V.: Mednarodno pravo v hierarhiji pravnih virov EU in njenih članic, Uradni list Republike Slovenije, Ljubljana, 2008; SANCIN, Vasilka (ur.), Lokalni zločinci - univerzalni zločini : Odgovornost zaščititi. 1. natis. Ljubljana: GV založba, 2010. 333 str. [ISBN 978-961-247-158-3]; SANCIN, Vasilka, The responsibility to protect : a multidimensional global and universal concept. Prav. zb., 2010, br. 3/4, str. 211-230. [ISSN: 0350-6630]; SANCIN, Vasilka, Odgovornost državnih organov za kršitve mednarodnega prava. V: [XIII. dnevi javnega prava in javnega managementa, Portorož, 6-8, junij 2007], Javna uprava, Letn. 43, št. 2, 2007, str. 501-521 - [ISSN: 1318-2277]; SANCIN, Vasilka, ŠVARC, Dominika, AMBROŽ, Matjaž. Mednarodno pravo oboroženih spopadov. Ljubljana: Poveljstvo za doktrino, razvoj, izobraževanje in usposabljanje, 2009. 481 str., graf. prikazi. ISBN 978-961-6600-19-4. [COBISS.SI-ID 247144704].